

Avtale om retningslinjer for o-idrettens forhold til naturmiljø og rettighetshavere

Innledning

Arbeidet med å utarbeide «Retningslinjer for o-idrettens forhold til naturmiljø og rettighetshavere» startet i 1979, og retningslinjene ble vedtatt i 1981. Med i arbeidet den gang deltok, med et par unntak, de samme organisasjonene/ etatene som sitter i Kontaktgruppa i dag. Hensikten med å utarbeide retningslinjer var å komme fram til en modell for samarbeidet mellom o-idretten og de øvrige partene med det mål at «o-idretten kan drives og utvikles ut fra hensyn til naturmiljø, rettighetshavere og utøvere». Det ble lagt vekt på at samarbeidet skulle utvikles både sentralt og lokalt og at alt arbeidet skulle ta utgangspunkt i gjensidig informasjon.

Det ble i 1988 i Kontaktgruppa satt i gang en gjennomgang/revisjon av retningslinjene. Resultat av dette arbeidet forelå som «Avtale om retningslinjer» fra 1989. I tillegg til at tittelen ble endret, ble det tatt inn to nye avsnitt; pkt. 2.4 Større løp og 3.4 Ski-orientering. Det ble også foretatt enkelte endringer i teksten for øvrig.

I møte 06.09.2016 i kontaktgruppa var det enighet om å videreføre avtalen, men oppdatere den med hensyn på navn på departement og organisasjoner nevnt samt navn på lovverk det henvises til. Det er også gjort noen mindre justeringer av logisk og redaksjonell art uten at realitetene i avtalen er berørt. Tabeller bak i tidligere versjon er nå plassert i tilknytning til relevant avtaletekst. Under avsnitt om fylkes- og kommunenivå er teksten endret noe basert på innspill og erfaringer fra organisasjonene.

1. Generelt

1.1 Formål

Disse retningslinjers formål er å angi hvordan kontakt og samarbeid skal foregå mellom undertegnende organisasjoner og deres underliggende ledd slik at o-idretten kan drives og utvikles ut fra hensyn til naturmiljø, rettighetshavere og utøvere.

1.2 Retningslinjenes gyldighet

Avtalen er utarbeidet og vedtatt av Norges Orienteringsforbund (NOF) og berørte interesseorganisasjoner i samråd med Klima og Miljøverndepartementet, Landbruks- og matdepartementet og Miljødirektoratet. Den gjelder innenfor de rammer som settes av norsk lov, spesielt Friluftsløven, Viltloven, Naturmangfoldloven og Motorferdselloven. Grunnlaget for retningslinjene er at NOF v/forbundsstyret forplikter o-idretten til å informere om sin virksomhet og til å ta hensyn til naturmiljøet og rettighetshavere slik det er angitt i pkt. 2 og 3.

Motsvarende aksepterer øvrige organer/organisasjoner at o-aktivitet i ulike former kan drives i

alle områder og gjennom hele sesongen, unntatt her er områder nevnt under pkt. 2.2 og når helt spesielle forhold (f.eks. skogbrannfare) kan føre til at all o-aktivitet bør innstilles.

Hensynet til naturmiljø og rettighetshavere ved planlegging av o-idrettens aktivitetsformer skal ikke måtte medføre endringer i o-idrettens egenart.

2 Informasjon

2.1 Kontaktgruppa

Hovedlinjene for kontakt og samarbeid om o-idretten – vegetasjon-, dyreliv- og grunneierspørsmål skal trekkes opp av Kontaktgruppa.

Kontaktgruppa består av:

- Norsk Almenningsforbund
- Norsk Bonde- og Småbrukarlag
- Norges Jeger- og Fiskerforbund
- Norges Naturvernforbund
- Norges Orienteringsforbund
- Norges Skogeierforbund
- Norskog
- Statskog SF

Medlemmene i Kontaktgruppa forplikter seg til å informere sine underliggende ledd om retningslinjenes innhold og aktivt arbeide for at det etableres et fast samarbeid og faste samarbeidsrutiner bygd på disse retningslinjene på fylkes- og kommunenivå. Klima- og miljødepartementet, Landbruks- og matdepartementet og Miljødirektoratet inviteres til møter i kontaktgruppa.

2.2 Fylkesnivå

O-kretsene skal hvert år kontakte Fylkesmannens miljøvernavdeling for å få oversikt over vernede områder og andre områder med dokumenterte naturfaglige verneverdier. Fylkesmannen plikter på sin side å bistå med slike opplysninger, herunder om hvilke restriksjoner som bør legges på o-aktivitet i områdene til ulike årstider. Eventuelle dispensasjoner for o-løp i verneområder bør avklares i denne prosessen. O-kretsene skal formidle opplysningene videre til berørte o-lag. O-lagene skal ta hensyn til opplysningene ved utarbeidelsen av sine aktivitetsplaner.

2.3 Kommunenivå

O-lagene skal hvert år legge fram en samlet aktivitetsplan for organer/organisasjoner som representerer grunneier-, vilt-, friluftsf- og naturverninteresser (relevante kommunale nemnder, skogeierlag, grunneierlag, jegerforening, naturvernforening eller tilsvarende). Planen skal vise de områder o-laget planlegger å utarbeide kart over, og de områder o-laget planlegger å arrangere

terminfestede o-løp og turorientering i. Planen må legges frem i god tid, slik at øvrige interesser har mulighet til å gi innspill før hekkesesongen. De øvrige samarbeidspartene skal på forespørsel bidra med opplysninger som gjør at aktiviteten kan gjennomføres mest mulig skånsomt for naturmiljø og rettighetshavere. Dessuten skal de på forespørsel informere om vei-, grøfte- og hogstplaner og andre forhold av betydning ved kartlegging og gjennomføring av orienteringsvirksomhet i den grad de har kunnskap.

Hvis det reises betydelige faglige innvendinger mot et arrangement eller en kartplan, og det ikke oppnås enighet mellom de berørte parter på lokalt nivå, informeres disse partenes overordnede nivå.

2.4 Større løp

Dette punktet gjelder for alle internasjonale løp. NOF kan for hver sesong bestemme at også andre løp hvor det er forventa særlig mange deltakere, skal omfattes av dette punktet. For slike løp skal arrangøren, o-kretsen, fylkesmannens miljøvernavdeling og en felles representant for grunneierorganisasjonene på et tidlig tidspunkt i planfasen inngå et forpliktende samarbeid. Dette skal omfatte valg av løpsområde og dernest hvilke særskilte tiltak som bør gjennomføres i forbindelse med arrangementet.

Resultatet av samarbeidet brukes som grunnlag for informasjon og videre samarbeid slik det framgår av pkt. 2.3.

3 Hensyn til naturmiljø

3.1 Hensyn til naturmiljø

Alle arrangører av orienteringsaktivitet skal planlegge og gjennomføre arrangementer med minst mulig skade på naturmiljøet med sitt plante- og dyreliv. Det må tas særlig hensyn til områder nevnt under pkt 2.2.

3.2 Orienteringsløp

Ved orienteringsløp skal terrengvalg, løypetraséer og deltakerantall samlet vurderes og tilpasses plante- og dyreliv inklusive beitende husdyr.

3.2.1 Orientering i hekke- og yngletida¹

I den perioden som er nærmere spesifisert i fotnote¹, skal arrangøren ta særlig hensyn til dyreliv ved å:

¹ ***Fra 1988 brukes følgende grenser for "hekke- og yngletid":***

Nord for Saltfjellet: Vårsesongen fram til 1.7

Sør for Saltfjellet under 600 m.o.h.: Vårsesongen fram til 15.6

Sør for Saltfjellet over 600 m.o.h.: Vårsesongen fram til 1.7

- innen hver kommune velge områder av relativt mindre betydning for dyrelivet.
- legge løypene slik at de ikke berører kjente yngleplasser, hekkeplasser for skogsfugl og rovfugl og de viktigste områdene for viltet for øvrig.
- begrense deltakerantallet der nødvendigheten av det faglig begrunnes. Deltakerantallet bør reguleres ved at det arrangeres flere løp samtidig.

Øvrige samarbeidsparter skal på forespørsel være behjelpelige overfor o-lagene med å finne fram til egnede løpsområder og løypetraséer.

3.3 Turorientering

Ved turorientering skal det ved valg av postplassering tas hensyn til plante- og dyreliv.

3.3.1 Turorientering i hekke- og yngletida

I den perioden som er nærmere spesifisert i fotnote1, skal arrangøren ta særlig hensyn til dyrelivet ved:

- innen hver kommune velge områder av relativt mindre betydning for dyrelivet.
- å plassere postene slik at de ikke berører kjente yngleplasser, hekkeplasser for skogsfugl og rovfugl og de viktigste områdene for viltet forøvrig, og slik at naturlige veivalg ikke går gjennom disse.
- å plassere postene slik at stier og andre markerte traséer er naturlige å følge.

Øvrige samarbeidsparter skal på forespørsel hjelpe o-lagene med faglige råd i dette arbeidet.

3.4 Skiorientering

Ved skiorientering skal terrengvalg, løypetraséer og omfanget av løypenettet samlet vurderes og tilpasses dyrelivet og annen bruk av området. Dette også med tanke på at løypenettet vil bli brukt i hele den perioden det er preparert.

Det bør særlig tas hensyn til:

- særlig viktige vinteroppholdssteder for hjorteviltet.
- annet friluftslivs ønske om enkelte områder uten preparerte løyper.
- at det er innhentet nødvendige tillatelser etter Lov om motorferdsel i utmark.

4 Hvem avtalen gjelder for

Avtalen om retningslinjer gjelder for de enkelte organisasjoner inntil de skriftlig meddeler medlemmene av Kontaktgruppa noe annet.

5 Endringer av retningslinjene

Endringer av disse retningslinjer er avhengig av enighet mellom de organisasjonene som har utarbeidet retningslinjene (jfr. pkt. 1.2).

Oslo, 30/11 2017

Norsk Almenningsforbund

Norsk Bonde- og Småbrukarlag

Norges jeger- og fiskerforbund

Norges Naturvernforbund

Norges Orienteringsforbund

Norges Skogeierforbund

Norskog

Statskog SF